

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Авай, нал пеледышем

Авам – тура, чын
корныш лукшо
суксо.
Авам а̀үкеш шортмем
чарнем.
Авам – эрден кынепше
а̀үксө,

Иеш тўняште, корным
ончыктен.

Кастен, ўмам шупшарын,
«Саўын мале»

Манат, шке семын шып
шонен кает.

Ава-влак нагунам тек
ынышт пале

Тазалык укем
шонгылык велеш.

Паўрем толеш! Эн поро мут
ден таче

Йоча-влак аваштым
саламат.

Авай, тек пеленет леш
ўшанле ваче!

Авай, тек Юмо ўмыретым
арада!

Элина НИКОЛАЕВА.
Морко, Эгерсола.

8 Март ~
Ўдырамаш-
влакын
тўнямбал
кечышт

Фотом еш архив гыч. Налме.

Снимкыште 3 ияш Ясмина
Усманадиевам ужда. Тудо
Шернур район Марисола йоча-
садыш коштеш. «Ясмина – мот-
коч ныжыл кумылан ўдыр.
Сўретлаш, почеламутым возаш,
йомакым колышташ йората.
Марла сылнын кушта», – оила
воспитательницыже Эвелина
Николаевна Игнатьева.

Ясмина аваглан да Люда
коваглан пайрем вашеш
мотор сўретым ямдылен.

ЯСМИ-
Сылне марий тувыржо НА «жасмин
да вуйшўдышыж дене укш» але «жас-
Ясмина шкежат пеле- мин пеледыш»
дыш гаяк коеш. манмым ончыкта.

Ойыртемалтше серыш

Ен пагалыме айдеме лийнем

Ильш корнышто тўрлө
нелылык вашлиялтеш. Юмо
поро чонан лияш иҗеш. Ме
поро чоннам ача-авам, пўртўсым
йоратымаш гоч ончыктен кертына. Мут
дене веле огыл, а пашана дене пенҗыдемды-
шаш улына. Певе, кормушкым ыштен, шулды-
ран-влакым кече еда пукушет – пеш суапле
сомыл. Ача-аватлан полшет, нуно тыйым
куанен вўчкалтат – кумылет нолталтеш.
Мый сай койышан лийнем. Шочмо школем
тунем пытарымек, улбакыже шинчымашыл
нолташ шонем. «Ен пагалыме айдеме лий,
– оила авам. – Торо пашагдене ойырте-
малтше айдемым пагалат».

Частя МИХАЙЛОВА.
Волжский, Кугу Корамас.

Вашке – 8 Март.
Йоча-влак пөлекым ямды-
лат. Вич кече гыч шошын
эн волгыдо пайремже
шуэш. Паледа, иҗдыр-рвезе-
влак, авалан мо эн шерга-
кан? Птендан тазалыкда,
поро койыш-шоктышда да
тыршен тунеммыда!

Сенгышыже кө?

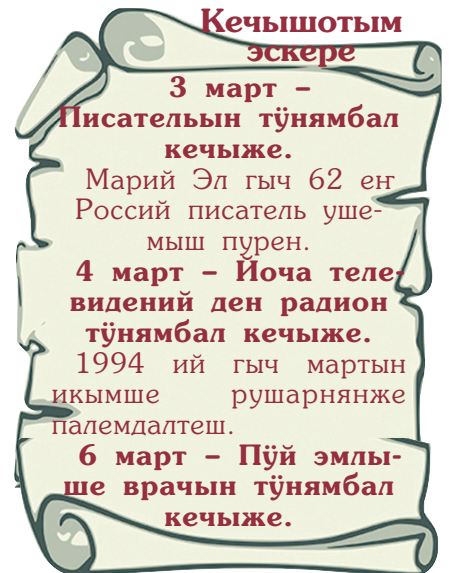
27 февральыште Йошкар-Олаште марий йылме, марий литератур, кугыжаныш марий йылме, ИКН предметла дене республикысе олимпиаде эртен. Эрлашыжым тудо регион-влак кокласе олимпиадыш куснен. Уш-акылым тергыше тагасымашке Пошкырт, Татарстан республикла да Свердловск кундем гыч толшо тунемше-влак ушненыт. Кө сенгышыш лектын? Вес номерыште пален налыда.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Снимкыште: республикысе олимпиадыште марий йылме дене сенгыше Анастасия Дмитриевам (Морко, Унчо) филологий шанче кандидат, доцент В.Н.Максимов саламла.

Лектыш

11 январь гыч 20 февраль марте Марий Элыште 21 предмет дене олимпиаде эртен. 9-11-ше классла 711 тунемше шинчымашым терген. 51 школ гыч 207 тунемше сенгышыш лектын.

Кечышотым эскере

3 март - Писательын тўнямбал кечыже.

Марий Эл гыч 62 ет Россий писатель ушемыш пурен.

4 март - Иоча телевидений ден радион тўнямбал кечыже.

1994 ий гыч мартын икымше рушарнянже палемдалтеш.

6 март - Пўй эмлыше врачын тўнямбал кечыже.

Калык верч

Шўдымарий ялыштем шуко мастар ет ила. Нуно мотор деч мотор пўртым чоненыт. Ялыште кум кевыт, медпункт, почто, школ, ялсовет, клуб улыт. Калыклан илашыже чыла йўн ышталтын. Мыйын ялем тўняштыжат эн мотор манын шонем.

Катя ЧУРИКОВА.
Кужэнгер район.

9-ше классыште тунемше Юлианна Ермолаева ден Ольга Будённаям чыланат пагалат. Кок ўдыр чыла шотыштат мыланна примерым ончыклат. Тўрлў олимпиаде ден конкурслаште эре ончыло улыт. Юлианна «Знамя» ден «Ямде лий» газет-влак дене кылым куча.

Настя ИВАНОВА.
Марий Турек, Сардаял.

Историйым шергалына

1799 ий 3 мартыште вице-адмирал Фёдор Фёдорович Ушаковын вуйлатыме руш эскадр Средиземный тенызысе Корфу орым сеген налын. Тунам Корфу ор ик эн виянлан шотлалтын. Тудым эше ик ганат сенгалдыме француз гарнизон арален.

Март то шортеш, то воштылеш.

«Ямде лий» газетым почталыон деч оксала налын кертыда.

«Российын ечыгорныжо - 2018» районысо тагасымашке ме ешге ушнышна. Кочам, ковам, ачам, авам да мый (**снимкыште**) 3 менге кутышым эртышна. Мый ачамым да ковамым ончылтен кайышым, 22 мин. 15 сек. жапыште финишыш толын шуым.

Анна ЕРОСЛАНОВА.
У Торъял школ.

Увер выр-выр

Национальный президент школ-интернатыште Марий сымектыш кече эртен. Марий Эл Вуйлатыше А.А.Евстифеев иоча да тунекышо-влак дене вашлийын.

8-9 ияш-влак компьютер ончылно 15 минут деч шуко шинчышаш огытыт!

Кайык пушенге парчаш шинчеш - ийшотў лиеш.

Ўярня пайремым да марий сўаным «Поедем, поедим!» программыш сниматлыме передачым НТВ телеканалыште 10 мартыште ончыза.

Чатлама ийшотў годым урелыш кочде ида лек!

Олыш то вырдыж шагат кончен гын, жапетым яраперныт ит эрtare, манын шижтара.

Сочи олаште коньки дене синхронно мунчалтымаш дене Открытый краевой тагасымаште «Ариада» (Волжск ола) команде 1-ше верым налын.

Калык шарна

Морко район Элекэнгер ялыште шочын-кушо поэт, баснописец, кусарыше Мирон Большаковын (Чойн) шочмыжлан 19 февральште 100 ий темын. Энерсола тунг школышто тунемше да туныктышо-влак землякыштым порын шарналтеныт. Марий Эл Республикын сулло журналистше Ю.В.Исаков, поэтын тукым шешкыже Р.Н.Большакова писателынын кумда да куатле, сылне да неле илыш корным эртымыж нерген ойленит. Мирон Николаевич чон вургыжмыжым койдарчык гоч ончыктен, йоча сылнымутым пойдарымаште тыр-

М. СКОБЕЛЕВЫН ФОТОЖО-ВЛЫК

Диана АЛЕКСАНДРОВА (Энерсола школ): «Ме, самырык тукым, поэтын сылнымут пашаже-влак дене палыме лийын, уш-акылнам пойдарена. Землякна дене кугешнена».

Тунемше-влак «Пу совла», «Курезе ден Кармывонго», «Кок ведра», «Суслик-влак» басныжым модын ончыктеныт, почеламутшым сылнын лудыныт, мурыжым йонгалтареныт, семўзгар дене шоктеныт.

Л. ГРИГОРЬЕВА.

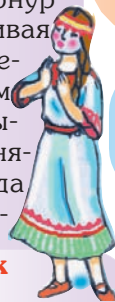

Рушла да марла

17 февральште 2-шо номеран Шернур школыштына «Живая

классика» конкурс эртыш. Тушто 16 тунемше рушла, 3 тунемше марла прозым каласкалышт. Мый кок номинацийыштыжат мастарлыкем тергышым: В. Железняковын «Три ветки мимозы» да Н. Лекайнын «Шортнё падыраш» произведенийла гыч ужаш-влакым лудым. 2-шо да 1-ше верым налым.

Екатерина РЫБАКОВА.

Сенгыше-влак

Рушла лудмаште:

I вер – Мария Казакова

III вер – Роман Лаптев

Марла лудмаште:

II вер – Юлия Семенова

III вер – Наташа Гусева

23 февральште

Йошкар-Олаште Воин

Чап Монумент воктене торжественный митинг эртен. Тудо Шочмо элым аралышын кечыжлан да Йошкар Армилан 100 ий теммылан пөлеклалтын. Чылаже 700 утла ег ушнен.

Салтаклан серыш

Юнкор кружокыш коштшо-влак Кузнеч школнам тунемын пытарыше, а кызыт армийыште улшо-влак-клан серышым возышна. Мемнан ял гыч А. Веденькин, Е. Щербаков служилтат, а изам, Рубен Веденькин, военный училищыште тунемеш. Серышыште школ да ял илыш нерген возышна. Шочмо элым аралышын кечыж дене саламлен, почеламутым серышна.

Ангелина ВЕДЕНЬКИНА.

У Торъял, Кузнеч.

Уш-акыл модыш

1774

ий июль тылзыште Марий кундем дене кылдалтше могай событий лийын?

Марий Эл Республикын гимнжын авторжо-влак кōмыт улыт?

Икымше марий оперын авторжо кō? Опер кузе маналтеш?

1775 ий 10 декабрь – могай событий?

Марий талешке кече могай геройын лўмжō дене кылдалтын?

Г. С. ТОБЕКОВА, туныктышо.

Поэт ок мондалт

14 февральште Курымарий район Усола ялысе тўвыра пōртыштō Марий Элын калык поэтше Иван Горныйын лўмгечыжлан пōлеклалтше пайрем эртыш. Уна-влак поэтын шуко почеламутшым лудыч, мурым мурышт. Пеш сай презентацийым ончышна. Мый «Кинде» почеламутым йонгалтарышым.

Аделина ВЛАДИМИРОВА.

Модыш лие. Сенгышыш «Кўдыронгыр» (5-ше кл.) команде лекте.

Кристина БЫКОВА.
Кужэнгер, Конганур.

Марий йылме да литератур, И К Н арняште туныктышо Г. С. Тобекова дене пырля йоча писатель, землякна Аркадий Горховын илыш корныжым да сылнымутшым шергална, почеламутлажым сылнын лудна. 5-ше ден 6-шо классла

көклаште йылме «Кўдыронгыр» (5-ше кл.) команде лекте.

Кристина БЫКОВА.

Пайрем дене!

Ковамын киндыже

Кинде – кече падыраш.
Кинде – илыш вий памаш.
Кинде – кид, вүдотыза.
Кинде – чылалан оза.
Давлет ИСЛАМОВ.

Мыйын ковам
Лиза лүман. Тудо кин-
дым пыштымаште
тырша. Тамле деч
тамле пушкыдо киндым
күэштеш. Киндым
түрлө верлашке колте-
дат: школлашке,
эмлымверыш, яллашке,
вес районлашке да
тора Татарстан кунде-
мышке. Мый ковамын
күэштме мамык гай
пушкыдо тамле кинды-
жым кочкаш моткоч
йöратем.

**Полина
РЫБАКОВА.**
Параньга, Усола.

Ме, ковам
Галина Тимофе-
евна Михайлова
дене коктын,
Марий Öршаште илена.
Авам Москваште пашам
ышта. Ковамлан сомылым
ышташ полшем. Авамын тол-
мыжлан мый моткоч куанем.

Анастасия УРСАКИ.
Советский район.

Молан ме ковам йöратена?

**КОВА уныкаже-
влаклан кни-
гам лудеш,
йомакым
каласкала,
мурым мура.**

**КОВА шокшо да
пушкыдо пижергым,
носим пидеш.
Тыге уныка кыл-
мен ок черлане.**

**КОВА уныкаж-
лан тамле
кочкышым шол-
тен пукша.**

Задаче: Ивук
кок коважын
да кок коважын
фотографийыштым
муын луктын.
Нине коча да
кова-влакын чыла-
же мыняр коча-
ковашт
лийыныт?
**Вашмут – 8-ше
лаштыкыште.**

Марий Эл Республикасые түвыран
сулло пашаенже Л.А.Петрова 5 мар-
тыште шуко-шуко саламлымашым налеш:
50 ияш лүмгечыжым палемда. Ме, «Ямде
лийын» пашаенже-влак, саламлымашке ушне-
на да у сенгымашым тыланена.

Ныжыл сем шокта

Лариса Аркадьевна шукертсек сем тўняште
ила. Тудо скрипке дене шокта. Скрипке дене
шоктышо мастер шуэн вашлиялтеш. Л.А.Петрова
уло моштымашыжым йоча-влаклан пуа: Волж-
ский районысо Приволжский йоча сымыктыш
школышто скрипке да хор класслаште туныкта.
Икмыняр фольклор ансамблын хормейстерже,
мурышо йоча коллективын вуйлатышыже.
«Родничок» йоча ансамблже 2014 ийыште
«Пеледше тукум» республикысе конкурсышто 2-
шо вер дене палемдалтын.

Сымыктыш тўняште шуко палыман! Арам огыл
Лариса Аркадьевна тўрлө конференциялашке
докладым лудаш ўжит. Шочмо Волжский рай-
онышто эртаралтше «Щит России», «Соз-
вездие детских талан-
тов» мура конкурслаш-
те жюри лийын. 10
утла пашаже савыктал-
тын. 2013 ийыште
Юлсер кундемесе
олыкмарий-влак деч
возен налме «Изи олы-
кышкыжо» калык му-
рын акше кугу.

Л.СЕМЕНОВА
ямдылен.

Фотом еш аржив гыч налме.

2013 ийыште
«Душа народа» премий дене
палемдалтын.

Порын шарнем

Ковам Раля Сергеевна Иванова
Морко районысо Кугорнымбал Шале
ялеш шочын. Йоча пагытше сар жапыш-
те эртен. Морко педучилищым тунем
лектын да ятыр жап туныктышылан,
школ директорлан тыршен. Мый кова-
мым порын шарнем. Изизем годым тудым
фотографироватлен коденам.

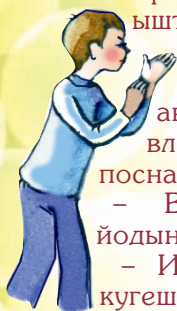
Андрей НИКИФОРОВ,
6-шо класс.
Волжский, Кугу Корамас.

8 Март дәне!

В. Сухомлинский

Кинде пушан авам

Толя ден Коля икымше гана йочасадыш толыныт. Нуным авашт конденыт. Рвезе-влак палыме лийыныт. Толя Коля деч йодын:
 - Тыйын ават кушто пашам ышта?
 - А тый шыч тогдае мо? - öрын йодын Коля. - Тудо вет эм дене үпшалтешыс. Мыйын авам - врач. Авам черле-влакым эмла. Врач деч посна ег-влак илен огыт керт. А тыйын ават кушто пашам ышта?

- А тый шыч умыло мо?
 Авам кинде пушан. Мыйын авам - пекарь. Тудо ег-влакым пукша. Кинде деч посна иктат илен ок керт.
 - Врачат? - Коля öрын йодын.
 - И врач илен ок керт, - кугешнен каласен Толя.

Л. СЕМЕНОВА кусарен.

Ныл шочшыжо

Авамын лүмжө - Мочалова Надежда Геннадьевна. Тудо йочасадыште поварлан пашам ыштен, а кызыт шүжарем дене шинча, тудым онча. Ме нылытын улына: Настя, Юля, Артём да Ульяна. Авам пеш мотор, пеш поро. Мемнам пашалан туныкта, тамлын кочкаш шолта.

Юлия МОЧАЛОВА.
 Советский, Öрша.

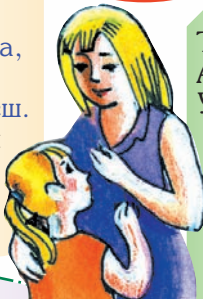

Аваем

Йöратем мый аваем, Лишыл шергакан енем. Шошо кече гай ласка. Авам мыйым йöрата. Кече гае ырыкта, Лай мардеж гай шымата, Он пеленже öндалеш, Сангам шыман шупшалеш.

Виктория ФЕОКТИСТОВА.

Марий Турек,
Марий Купто.

Синк-вейн

Ава
 Ныжыл, ласка.
 Йöрата, вурсалта, мокталта.
 Уло тўнялан эн шерге айдеме,
 Шöртньына.

Валерия КИРИЛЛОВА.
 Морко, Шүргыял.

Ава пашаче гын, йочажешалычат пашам йöратат.

Саламлем

Толын шуо шошыжат, Авиемын пайремжат. Уло чон ден саламлем, Кугу таум каласем. Черлем годым адакат, Авием, улат пырляк. Кугу таум каласем Шöртньö авиемлан. Иле тый эре, эртак, Лий тый воктенемак.

Карина ЗОСИМОВА.

1-ше номеран
Морко школ.

Поро ава порылан туныкта.

Э
 Н
 П
 О
 Р
 О
 К
 У
 М
 Ы
 Л
 А
 Н

♥ Авам шуко жап йочасадыште пашам ыштен. Кызыт мөнгыштö түрлö сомылкам шукта. Авамым йöратем да сай койышем дене куандараш тыршем.

Нина КУДРЯШОВА.

♥ Авам кумло ийым эртен. Тудо але пеш самырык. Авам библиотекеште пашам ышта. Ег-влаклан книгаг пуэда, лудаш кумыланга. Йоча-шамычымат лудаш тарата. «Книга - тендан йолташда», - ойла.

Анастасия ГАВРИЛОВА.

♥ Авамын лүмжö - Олеся Владимировна. Тудо моткоч ласка, поро кумылан. Мый авайым пеш йöратем.

Карина НИКИТИНА.
Морко, Коркатово.

Кушко ава - тушко йоча.

Лишыл йолташем

Мыйын авам - Милютина Ирина Николаевна. Тудо Шернур сырзаводышто мастерлан шуко ий тырша. Сай пашажлан авамын медальжат уло. Шукерте огыл тудлан Марий Эл Республикын Кугыжаныш Погынын вуйлатышыже Ю. Миначков деч Тауштыман серышым кучыктеныт.

Мый авам дене пеш кугешнем. Вет тудо чулым, пашам йöратыше, поро ег. Пашаштыжат колыштыт да пагалат.

Шернур, Койсола.

Пайремже
 вашеш авамлан пöлекым ямдылем: шукрыак «визытаным» налам, грамотем-влакат улыт.

Мария МИЛЮТИНА.

Пайрем дене

Уло мыйын аваем, Эн чот шерге йолташем. Эрден шупшалын кынелта, Школыш мыйым ужата. Вашке пайремже толдалеш, 8 Март вет лишемеш. Аваемын шокшын саламлем, Чыла пашам ышташ полшем.

Карина ГРИГОРЬЕВА.

2-шо номеран
Морко школ.

Аван ямдылыме сийлан мо шуэш!

В. Косоротов.

1930-шо ийлаште «Ямде лий», «Рвезе коммунист» газет-влак да «Пионер йўк» журнал марий писатель-влаклан йоча-влакын возымо серышыштым жапын-жапын савыктеныт. Ик тыгай письма «Пионер тунемше-влакын серышышт» лўм дене 1935 ийыште «Пионер йўк» журналеш (4-ше номер) да «Рвезе коммунист» газетеш (1 май) лектын. Тудым Йошкар-Ола воктенак улшо Медведево ялысе (кызыт посёлко) шымияш школышто тунемше-влак сереныт. Журналыште письма мучаште 39 фамилий ончыкталтын гын, газетыште – кудыт гына. Кок веречат спискыште эн ончылно Казакова Анук шога.

Йоча журналын 1935 ийысе 2-шо номерышеже «Ударнице» пьесе лектын, а тудын тўн героиныше – саде Анук. Пьесым журнал редакцийын пашаенже Ксенофонт Коряков, Морко районысо Кораксола (Кучко-Памаш) ялын эргыже, возен.

Палыме лийза: Казакова Анук

Кō тугай лийын тиде марий ўдыр? Вашмутым «Пионер йўк» журналак пуэн – тушан 1935 ийысе кенез тўналтыште (5-6-шо номереш) А.Казакован «Мый дечем примерым налза» вуймутан серышыше лектын. Тудо возен (кўчыкемдыме):

«Пагалыме пионер, тунемше, колхозник, колхознице, ака-шўжар, иза-шольо-влак! Пионер отряд да педколлектив кўштымō почеш кузе тунемлем нерген возем.

Мый Медведево пеле кыдалаш школышто (Йошкар-Ола район) 7-ше классыште тунемам. Школышто эн сай ударницылан шотленят. Сайын тунемдем дене, ончыл ударнице улдем дене моылан примерым ончыктен тольым. Кажне предмет дене «сай» да «отлично» отметке-влак лийын шогышт. «Уд» отметкым омат шарне.

Молан, кузе мый сайын тунемам? Теве молан. Школышко кечым кодыде коштам. Але марке причин деч посна ик шагатымат коден омыл. Кажне урокышто туныктышо-влакын ойыштым пеш сайын умылаш тōчен колыштам. Умылдымо ойым шылтен ом кодо, мом ом умыло гын, эре йодам. Мōнгō пуымо пашамат жапыште шуктен толам...

Почеш шўдырнышō йолташем-влаклан вий шутымо семын эре полшен шогем. Адак 5-6-шо класслаште тунемше-влаклан мо йодмыштым умылтарем. Теве К.Смирнова да мойн мōнгышкем миен

йодыт. Мōнгыштем умландарыме ок сите гын, шке декышт миен умландарем.

Каныме жапемат моштен эртарем. Кажне каникулым пеш сайын, моштен эртарен толынам. Перемен годым модыш-влакым организоваш полшем. Яра жапем улмо годым тўрлō газетым, журналым, сылнымутан литератур книгам да мойн лудам. Лудын налдем йолташ да колхозник-влак коклашлат умландарем.

Мер пашамат сайын ыштем. Кызыт ДСУ-м вуйлатем. Мом шўдат гын, эре жапыште ыштен, шуктен шогем.

Арулык верч чот кучедалам. Шкемым арун кучем. Чўккыдын мончаш пурем, ош вургем дене коштам. Шовынем, пў эрыктыме щёткем, шўргышовычем, посна малыме верем уло. Книгам, журналым, газетым опташ посна уголокым ыштенам.

Мōнгыштō суртым арун кучена. Мыйын арулыкем ужын, аваят мыйын семынак тырша.

Яра улдем годым колхозыштат полшем. Колхозышто йошкар пусаकым почмо годым пеш чот тыршышым. Тиде пусакыш 250 тенгеаш ялозанлык литературым чумырышна. Вич кечылан ик гана колхозышто пырдыжгазетым луктын шогена.

Мыйын сай пашамым ужын, тунемше, туныктышо, колхозник-влак моктат.

Лудшо-влак! Казакова Анук шкенжым шке моктен возен манын идашоно. Пиде моктымаш ок лий, моло тунемше-влаклан приме-

рым ончыктымаш лиеш. Мый дечем примерым налын, моло пионер-влакат мыйын семынак чын, сай ударник лийышт манын возем. Моло школлашлат ударник-влак ятыр улыт. Чунат шке опытыштым газетым, журналым возен шогат гын, пеш сай лиеш.

Анук. 15 май, 1935 ий».

Тиде номерыштак самырык писатель Никандр Лекайнын «Анук шўжарлан» почеламутшо уло. Тушеч ужашым ончыктена:

*Анук тале тунеммаште,
Анук тале кеч-куштат:
Мер пашаште, еш коклаште,
Йоча-влак ден модмаштат.
Шым ий годым тудо ынде
Ушым кечын пўсемда,
Шым ий годым шанче дене
Кучедалын, чот сенга...
Вараш кодшо Клави дене,
Мани дене Вачийлан
Йолташ семын полшен*

кечын,

*Ончыл ратыш шогалтен...
Анук тале тунеммаште,
Анук - тале пионер.
Пашаж дене чапше кўшнō,
Пашаж дене – сай пример...
Сай ударник тый улметым
Итак волто, шўжарем.
Тошто ганяк адак ончык
Ошкыл колто, Анукем.
Ончылнетше але шуко,
Пешак шуко шанче кў.
Гранит кў гай неле тудо.
Лўдде ончык, сенген мий.
(«Шанче кў» манмыже руш-
влакын «грызть гранит науки»
- чот тыршен тунемаш –
ойышт гыч лектын).*

Г.ЗАЙНИЕВ.
(Умбакыже – вес номерыште.)

«Ямде лий» газетлан – 85 ий

Мемнан семын ЫШТЫЗА

Тамле «Киндер-сюрприз» муно шоколад көргышто кийыше пластмассе оптемем сүретым кучыкташ йөнештарыза. Тыгай модыш дене У Арбан йочасадыш коштшо ўдыр-рвезе-влак куанен модыт.

И.НИКИТИНА, воспитатель. Медведево район.

Ньюга-влак пырля шонаш, икте-весым колышташ, ик ойыш шуаш тунемыт. Йылмышт лывырга.

1970 ий 14 ноябрь.
– Кече волгыдо электрический деч мо дене ойырте малтеш? – йодо туныктышо.

Ик йоча тунамак руал пуыш:

– Кече волгыдын акше уке, а электрический волгыдылан тылзе еда тўлаш кўлеш.

Е.ИБРАЕВ. Шернур район.

«Ха-ха-визор» рубрики сези мыскара-влакым чыланат йоратен лудыныт.

1983 ий 9 апрель.

– Володя, пале мутын тагастарыме степеньже кузе лиеш? – Изи пале мутым кугу пале мутыш ушен агын, пач саде степеньже лиеш.

Н.ИВАНОВА. БАССР, Янаул, У Орья.

1985 ий 5 январь.

Наташа ден аваже кугорныш лектынытат, автобусым вучен шогат. Икмыняр жап гыч корно савыртышыште ош автобус койылалтыш. Наташан аваже тунамак кидшым нўлтале.

– Авай, кидетым тынар кўш ит нўлтў, тыште урок огылыс, – аважым тўкалта Наташа.

Морко, Шлань.

Сима ПАВЛОВА.

5 март – степлерын шочмо кечыже

Тиде шомак кутыры-икымше гана 1909 ийыште пурен. Тылеч ончыч скреплярть але «Hotchkiss» маналтын. Икымше сшивательым 18 курымышто Францийыште Людовик XV корольлан ыштеныт.

1990 ий 31 март.

Ванямыт дек ял кўтўм кўташ черет шуын. Ныл ийаш йоча ачаж деч йодеш: – Ачай, ынде чыла вольык мемнан лиеш?

Света ЕМЕШЕВА. Курыкмарий, Шапкила.

1985 ий 8 март.

Таня монча гыч толын пурыш.

– Ёдырем, вуешет ыш логал? – йодеш ачам.

– Уке, мый вуем изиш коранден шуктышым.

Люда АНДРЕЕВА. Волжский, Тошнер.

9 март – Барби курчакын шочмо кечыже

Барбин «аваже» – американке Рут Хэндлер.

Тудым 1959 ий лач ты кечын Нью-Йоркышто эртыше тўнямбал ярмингашке икымше гана ужалымашке луктыныт.

Сўретым чиялте.

Ўярня курыкышто

Март тельым пыта-ра, шошым тўналеш.

Ўярня

тений пеш ондак тольо. Ме уло школге курыкыш мунчалташ лекна. Йоча-влак издер, ече, ватрушко, волак дене мунчалтеныт. Ик мужыр ечыш нылытын шогалын ўчашенна. Кажныжын конкурсыш ушнымыжо шуын. Эмма Кутузова, ўдыр-влакым терыш шынден, имне дене кудалыштыктен. Куанлан мучаш уке!

Анна ЖИГАНОВА, 6-шо класс. Морко, Волаксола.

Каныш кечын

Тыгай сылне
каныш кечын,
Эй, йолташ,
уремыш лек!

Писынрак тый чие ечым,
Каена лум курык дек.
Пургыж тылзе.

Лум чунга

Шуко ечызым поген.
Весела йүк пеш йонга,
Ял мучашке юарлен.
Ече дене мунчалтен,
Шер теммешке канена.
Яндар южым шүлалтен,
Тазалыкнам таптена.

Юлия ИВАНОВА.

Кужэнгер, Шорсола.

ТУШТО

Пүйжө шуко,
но нимом ок коч.

Чонешта

– ызга,

Шинчеш – шыплана.

Кө тудым пуштеш –

Шке вүржым йоктара.

Виолетта МАТВЕЕВА.

Волжский, Пöтъял.

Ўдырамаш-влак
коклагыч Марий
калык артист лү-
мыл 1946 ийыште
эн ончыч Ярасковья
Алексеевна
Смирновалан
(1909–1947) пумыо.

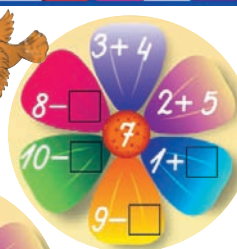
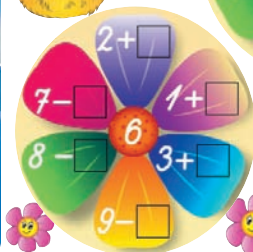
Курык гыч ече
дене волымыда годым
йолташ ден когындан
коклаште 30 метр лий-
шаш. Ече тоядам ончы-
кыла ида лупшо.

Наталья СИДОРОВА
(Татарстан,
Мамадыш,
Кугу Шия)

Кайык шомышлан
куана, йоча
– авалан.

8-ше
Март пайрем

лүмеш лишыл енлан
пеледышым пöлекле-
на. Күлешан цифр-
ым шындыза.

4-ше лаштыкысе задачылан умылтары-
маш: кажне кован кок коваже да кок коча-
же лийыныт. Кажне кочан – кок коваже ден
кок кочаже. Тугеже чылаже 8 коча дене 8
кова лиеш. Вашмут: 16 кова-коча.

5
ойырте-
мым му.

Сылне пеледышым
ыштен ончыза.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
А																							
Б																							
В																							
Г																							
Д																							

Ўдыр лүмым пален налза.

- А: 2,6,8,11,15,16,20,21.
- Б: 2,3,5,6,8,11,14,17,19,22.
- В: 2,4,6,8,10,11,14,17,19,20,21,22.
- Г: 2,6,8,9,11,14,17,19,22.
- Д: 2,6,8,11,14,17,19,22.

Милена МАКАРОВА,
5-ше класс.

Одо кундем, Алнаш, Маскиял.

Индекс: Марий Элыште,
Пошкырт ден Татарстан
кундемлаште - П4696.
Тираж 1000 экз. Заказ 412.
Формат – А-4-8.
Директор-түн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл
Республикысе культур, печать да
калык-влакын пашашт шотышто
министерстве, «Ямде лий» газет»
кугыжаныш унитарный казна
предприятий.

Газетым Массовый коммуникаций
сферыште да культур наследийым ара-
лымаште законодательством шуктен шо-
гымым эскерыше Федеральнй службн
Приволжский федеральный округысо уп-
равленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пумыо.

Соцсетьюсе адрес-влак:
ok.ru/yamdelii
vk.com/yamde_ii

Авторын да редакцийн шо-
нымашышт түрлө лийын кер-
тыт. Серыш-влак мөнгеш огыт
колталт.

Ак – кутырен келшыме
почеш.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-ii.ru,
Тел. 8(8362) 45-25-49(факс);
45-22-82.

Газетым редакцийыште погымо
да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ
ООО-што ямде оригинал-макет гыч савык-
тыме. Типографийн адресше: 424006,
Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Печать да массовый
коммуникаций шотышто
Федерал агентствын окса
полшыж дене лумко.

Редакцийн да издателын
адресше: 424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооруженный Вийын
70-ше идалыкыше урем, 20.